

61. Yıl

ORMANLARIN FONKSİYONLARI

Çağdaş Ormancılık

Klasik Ormancılık

21.Yüzyılda, ormanların **ekolojik**, **ekonomik** ve **sosyal** işlevlerini dengeleyici bir ormancılık hedeflenmektedir.

17. Yüzyıl, özellikle Avrupa'da hızlı nüfus artışı ve ekonomik gelişime

Gelişigüzel ve aşırı faydalanma

İLK MEDENİYETLER
Asurlar, Babiller, Mısırlılar
Yunanlılar, Romalılar

Barınma, ziraat pişirme,
ısınma, eritme, seramik yapımı,
ev inşaatı ve gemi yapımı

17. YÜZYIL
lık Ormancılık
Düzenlemeleri

20. YÜZYIL
Sürdürülebilir Odun
Hasılası

Demir dökümü için yakacak odun
Donanma ve inşaatlar için tomruk
ihtiyacı orman tahribatını artırmıştır

21. YÜZYIL
Sürdürülebilir
Orman
Yönetimi

Hedef:
Sürdürülebilir
Ormancılık

Hedef:
Sürdürülebilir
Orman Yönetimi

Ormanlardan faydalanma prensibi değişmemiştir
ama artık ormanlardan dengeli ve sürdürülebilir
faydalanma zorunluluk haline gelmiştir..

0-1800

1800-1950

Bugün

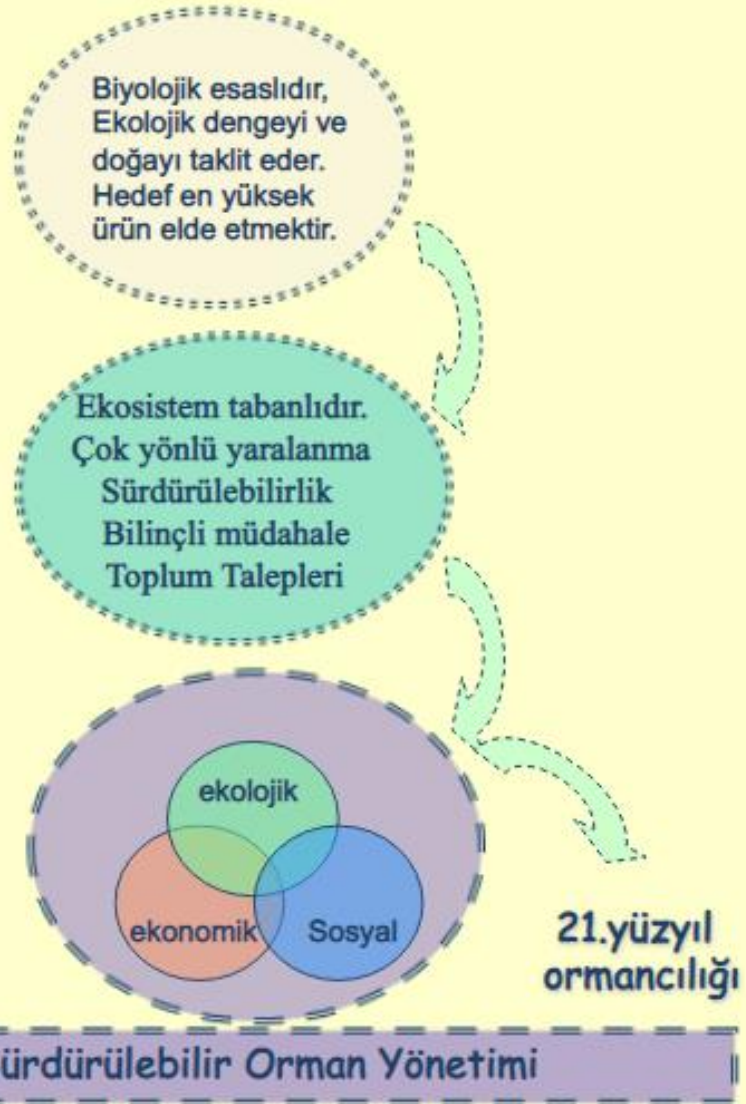
Gelecek

1) Dar kapsamlı klasik ormancılık:

Ormancılık sadece **biyolojik ve teknik** yönlü bir etkinlik olup, ekonomik ve sosyal boyutları önemli değildir.

2) Geniş kapsamlı çağdaş ormancılık:

Orman kaynaklarından bir sistem anlayışı içinde topluma sürekli ve optimal olarak mal ve hizmet sunmak amacıyla yapılan **biyolojik, teknik, ekonomik ve sosyal çalışmaların tümünü** kapsayan çok yönlü ve sürdürülebilir bir etkinlik" şeklinde tanımlanabilmektedir.

Orman Fonksiyonu: Orman ekosistemlerinin kendi doğal ortamları içinde, bu ekosistemleri oluşturan canlı ve cansız, mikro ve makro elamanlar arasındaki karşılıklı ilişki ve etkileşim süreci esnasında, zaman içinde kendiliğinden ortaya çıkan ve bir bölümü toplum yararına kullanılan mal ve hizmetlerin tamamıdır.

61. Yıl

Orman Ekosistem hizmetlerinin sınıflandırılmasında ağırlıklı olarak Dünya genelinde tercih edilen yeni sınıflandırma “The Economics and Ecosystems & Biodiversity (TEEB)” esas alınmaktadır. TEEB sisteminde ekosistem hizmetleri 4 ana, 18 alt başlıklar altında sınıflandırılmaktadır.

1.Grup: Tedarik Hizmetleri

- Gıda
- Hammadde
- Temiz su
- Tıbbi ve aromatik ürünler

2.Grup: Düzenleme Hizmetleri

- Yerel iklim ve hava kalitesi
- Karbon tutumu
- Ekstrem olayları düzenleme
- Atık su arıtma
- Erozyonu önleme
- Tozlaşma
- Biyolojik kontrol

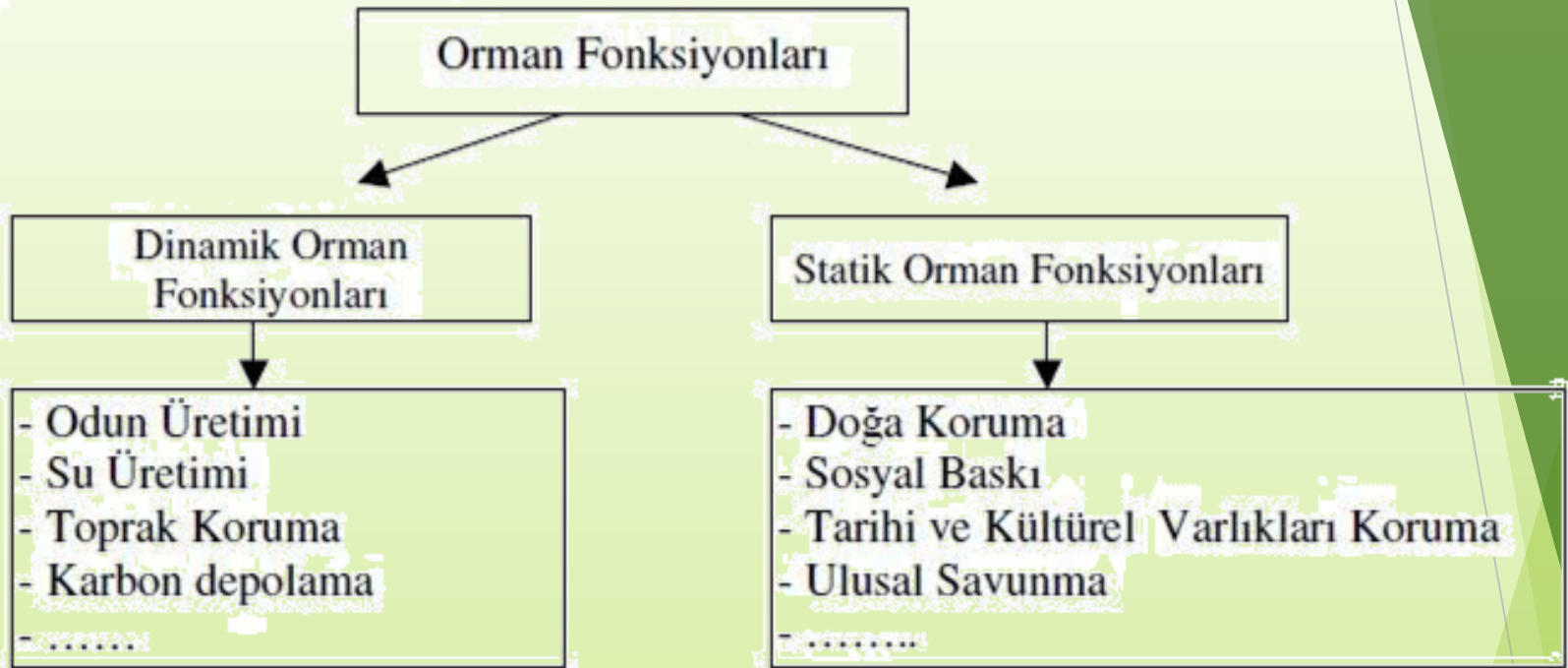
3.Grup: Destekleme Hizmetleri

- Habitat oluşturma
- Genetik çeşitliliği korumak

4.Grup: kültürel Hizmetler

- Estetik (Görsel kalite)
- Rekreasyon, ruh ve beden sağlığı
- Turizm (ekoturizm ve orman banyosu)
- Kültür ve sanata ilham kaynağı olma
- Vatan sevgisi ve aidiyet duygusu yaratma

Orman Fonksiyonları


```
graph TD; A[Orman Fonksiyonları] --> B[Dinamik Orman Fonksiyonları]; A --> C[Statik Orman Fonksiyonları]; B --> D["- Odun Üretimi<br>- Su Üretimi<br>- Toprak Koruma<br>- Karbon depolama<br>- ....."]; C --> E["- Doğa Koruma<br>- Sosyal Baskı<br>- Tarihi ve Kültürel Varlıkları Koruma<br>- Ulusal Savunma<br>- ....."]
```

Dinamik Orman Fonksiyonları

- Odun Üretimi
- Su Üretimi
- Toprak Koruma
- Karbon depolama
-

Statik Orman Fonksiyonları

- Doğa Koruma
- Sosyal Baskı
- Tarihi ve Kültürel Varlıkları Koruma
- Ulusal Savunma
-

Orman Fonksiyonları

Su & Toprak

Odun

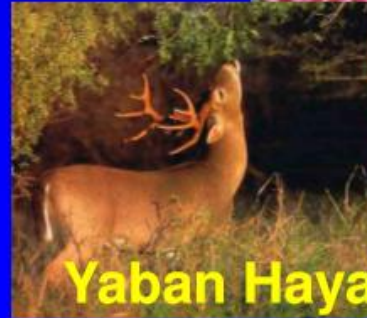
ODOÜ

Rekreasyon

Nezir
Kışlak
Derelik

Maden, Doğal Gaz

Yaban Hayatı

Biyolojik Çeşitlilik

Windows'u etkinleştirmek için kişisel bilgilerinizi girin.

Kereste

Erozyonu Önleme

İklimi düzenleme

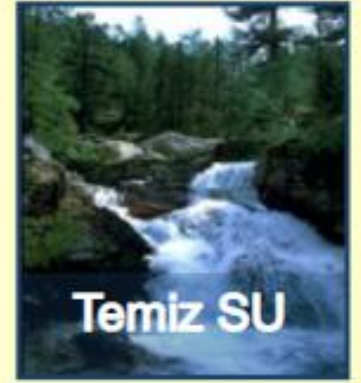

Gıda

Geçim

Ormanların Gördüğü Hizmetler

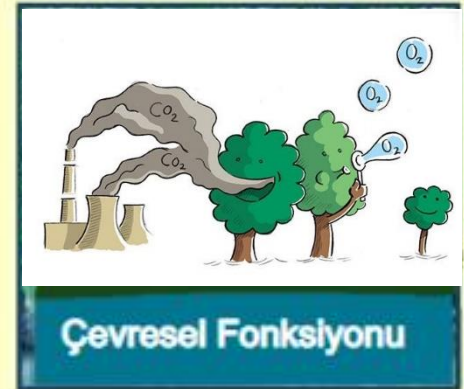
Temiz SU

Halk Sağlığı

Biyolojik Çeşitlilik

Çevresel Fonksiyonu

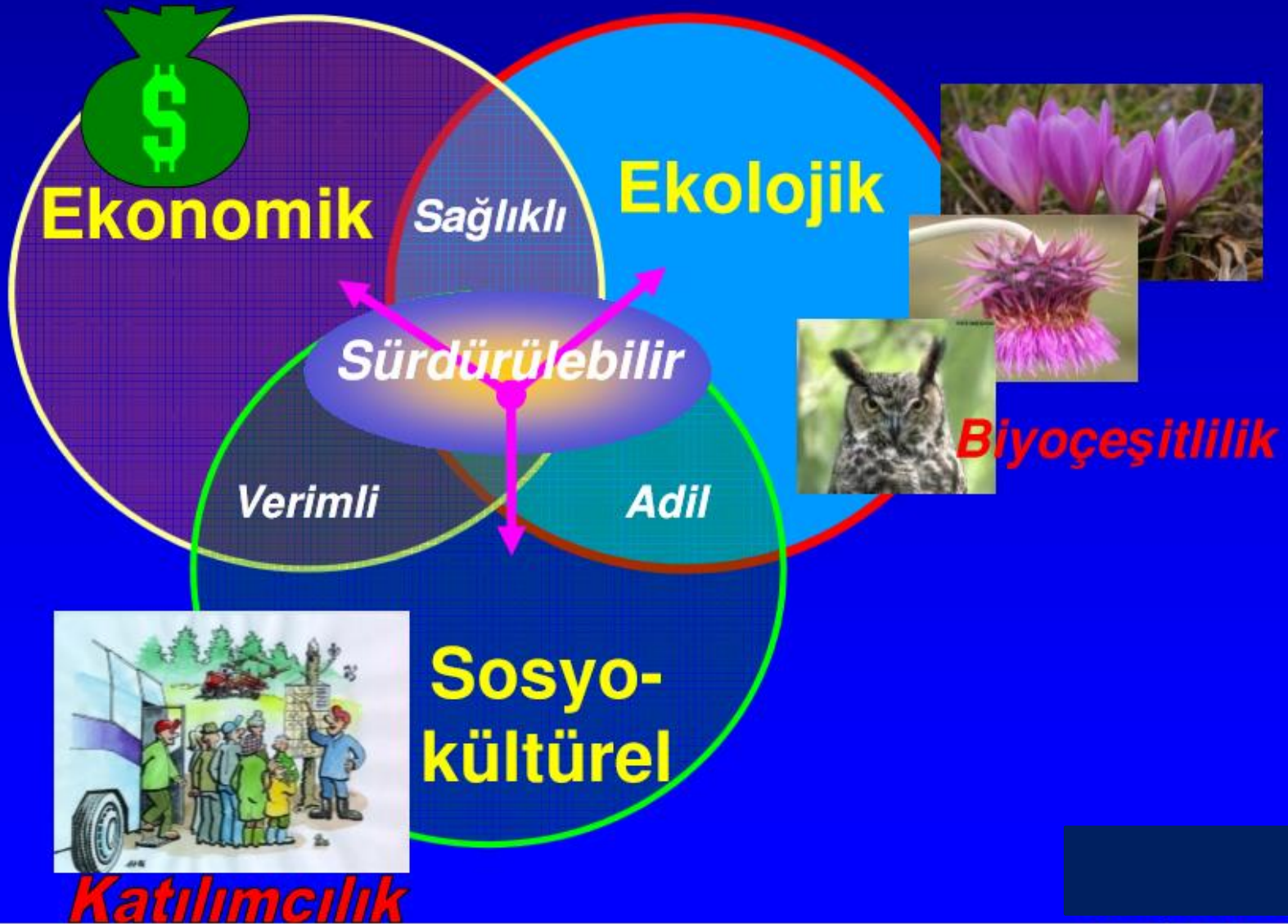
İşletme Amaçları ve Koruma Hedefleri

Ormancılığın ve orman işletmesinin en önemli görevi, toplumun orman ürün ve hizmetlerine olan ihtiyacını karşılamak olduğundan, işletmenin amaç veya hedeflerini saptayabilmek veya bunları bir araya getirebilmek için halkın ormanların çeşitli fonksiyonlarına olan ihtiyacın ve isteklerinin bilinmesi gerekir.

Ormanların çeşitli fonksiyonlarını bir araya getirirken;

- ☐ Yetiştirme ortamı şartlarını
- ☐ Ormanın bugünkü ve gelecekteki kuruluşunu
- ☐ Toplumun bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçlarını göz önünde tutmak gerekir.

ORMANLARIN FONKSİYONLARI (299 Sayılı Tebliğ)

Ana Orman Fonksiyonu	Genel Orman Fonksiyonları	İşletme Amaçları	Kodu
1 – EKONOMİK	1- Orman Ürünleri Üretimi (Ü)	Odun Üretimi	
		En Yüksek Miktarda Endüstriyel Odun Üretimi (Endüstriyel Ağaçlandırma)	1109 + Ağaç Türü Kodu
		Kaliteli ve Özellikli Odun Üretimi	1110 + Ağaç Türü Kodu
		En Yüksek Miktarda Yapacak Odun Üretimi	1111 + Ağaç Türü Kodu
		Yakacak Odun Üretimi	1112 + Ağaç Türü Kodu
		Diğer (Özel Ağaçlandırma vb.)	1113 + Ağaç Türü Kodu
		Odun Dışı Orman Üretimi	1114 + Ağaç Türü Kodu
		Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi	
		Basralı Alanlar ve Bal Üretim Ormanları	1115 +Ağaç Türü Kodu
		Bitkisel Ürünler	1116 +Ağaç Türü Kodu
		Hayvansal Ürünler	1117 +Ağaç Türü Kodu
		Su ve Mineral Ürünler	1118 +Ağaç Türü Kodu
		Otlatma Alanları	1119 +Ağaç Türü Kodu

Ana Orman Fonksiyonu	Genel Orman Fonksiyonları		
2 – EKOLOJİK	1 - Doğayı Koruma (Dk)	Koruma Hedefleri	
		Doğayı Koruma	2100 + Ağaç Türü Kodu
		Gen Koruma Ormanı	2110 + Ağaç Türü Kodu
		Milli Parklar	2111 + Ağaç Türü Kodu
		Muhafaza Ormanı	2112 + Ağaç Türü Kodu
		Tabiat Parkı	2113 + Ağaç Türü Kodu
		Tabiatı Koruma Alanları	2114 + Ağaç Türü Kodu
		Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	2115 + Ağaç Türü Kodu
		Alpin Zonu	2116 + Ağaç Türü Kodu
		Doğal Yaşlı Ormanlar	2117 + Ağaç Türü Kodu
		Yetişme Yeri Çok Kötü Alanlar	2122 + Ağaç Türü Kodu
		Yüksek Koruma Değeri Taşıyan Alanlar	2123 + Ağaç Türü Kodu
		Yüksek Dağ Orman Ekosistemi	2124 + Ağaç Türü Kodu
		Tohum Meşcereleri	2125 + Ağaç Türü Kodu
		Tohum Bahçeleri	2126 + Ağaç Türü Kodu
		Sosyal Baskılı Alanlar	2127 + Ağaç Türü Kodu
		Su Kenarı Koruma Alanları	2148 + Ağaç Türü Kodu
		Orman Ekosistemi İzleme Alanları	2153 + Ağaç Türü Kodu
		OGM Yaban Hayatı Koruma ve Yönetim Alanları	2154 + Ağaç Türü Kodu
		Biyolojik Çeşitlilik Koruma ve Geliştirme Alanları	2155 + Ağaç Türü Kodu
		Ziyaret Alanları	2156 + Ağaç Türü Kodu
	2 - Erozyonu Önleme (Tk)	Çığ Önleme	2210 + Ağaç Türü Kodu
		Heyelan Önleme	2211 + Ağaç Türü Kodu
		Taş ve Kaya Yuvarlanmayı Önleme	2212 + Ağaç Türü Kodu
		Toprak Koruma	2213 + Ağaç Türü Kodu
		Sel Taşkın Önleme	2214 + Ağaç Türü Kodu
	3- İklim Koruma (İk)	İklim Koruma	2310 + Ağaç Türü Kodu

**Ana Orman
Fonksiyonu**

Genel Orman Fonksiyonları

Koruma hedefleri

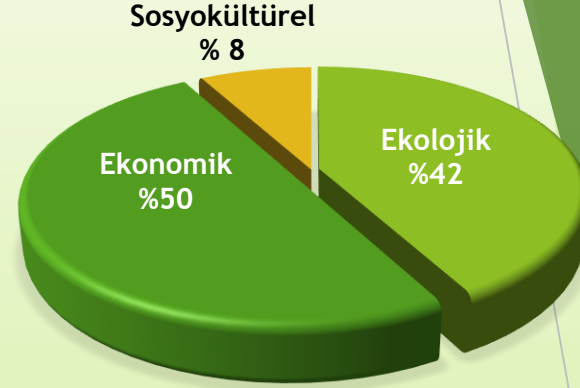
3- SOSYOKÜLTÜREL

3- SOSYOKÜLTÜREL	1- Hidrolojik (Sk)	İçme Suyu Koruma	3110 + Ağaç Türü Kodu
		Kullanma Suyu Koruma	3111 + Ağaç Türü Kodu
		Su Kaynaklarını Koruma	3112 + Ağaç Türü Kodu
	2- Toplum Sağlığı (Ts)	Gürültü Önleme	3210 + Ağaç Türü Kodu
		Hava Kirliliğini Önleme	3211 + Ağaç Türü Kodu
		Şehir Ormanları	3212 + Ağaç Türü Kodu
		Sağlık Tesislerini Koruma	3213 + Ağaç Türü Kodu
	3- Estetik (Es)	Estetik Amaçlı Perdeleme ve Koruma	3310 + Ağaç Türü Kodu
		Estetik Görünüm (Görsel Kalite: Silüet, Mozaik ve Panoramik Etki)	3311 + Ağaç Türü Kodu
	4 - Ekoturizm ve Rekreasyon (R)	Doğa Spor Alanları (Yürüyüş, Kaya tırmanış, Kuş gözlem alanları)	3410 + Ağaç Türü Kodu
		Rekreasyon (Piknik, Mesire, Festival, Yayla, vs.)	3413 + Ağaç Türü Kodu
		Avlak Alanları	3415 + Ağaç Türü Kodu
		Turizm Amaçlı Ormanlar	3416 + Ağaç Türü Kodu
	5 - Ulusal Savunma (Us)	Askeri Tesis ve Tatbikat Alanları	3510 + Ağaç Türü Kodu
		Ulusal Sınır ve Stratejik Alanlar	3511 + Ağaç Türü Kodu
	6 - Bilimsel (Ba)	Eğitim ve Araştırma Amaçlı Ormanlar	3610 + Ağaç Türü Kodu
		Arboretum, Botanik Bahçesi	3611 + Ağaç Türü Kodu

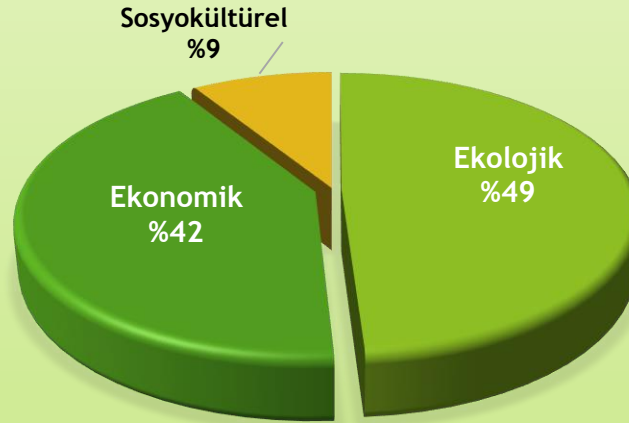
Orman Fonksiyonları

2008

2015

2020

FONKSİYONEL PLANLAMA SÜRECİ

- 1-Orman Fonksiyonlarının Belirlenmesi
- 2-İşletme Amaçlarının Tespit Edilmesi
- 3-Fonksiyonel Envanter
- 4-Fonksiyonel Faydalanmanın Düzenlenmesi
 - a)İdare Süreleri ve Amaç çapları
 - b)Optimal Kuruluş
 - c)Fonksiyon –Orman Formu ilişkisi
 - d)Etaya Karar Verme (Model Kurma)
- 5-Uygulama ve Denetim

Orman Fonksiyonlarının Belirlenmesi:

Fonksiyonel planlama çalışmaları yapılacak yerlerde amenajman arazi çalışma programının uygulanacağı yıldan 1 yıl önce;

- mahalli kuruluşlara,
- ilgili resmi ve özel kurum ve kuruluşlara,
- muhtarlıklara,
- sivil toplum örgütlerine ve
- alandaki tüm çıkar gruplarına

Orman İşletme Müdürlüğü tarafından yazı gönderilerek yapılacak çalışmalar için bilgi verilir.

Katılımcılık Süreci

- Paydaşların belirlenmesi
- Bilinçlendirme
- Farkındalık/ilgi oluşturma
- Toplantılar ve demokratik tartışma
- İkna-Demokratik kararların alınması
- Yetki ve sorumlulukların belirlenmesi paylaşılması
- Hesap verilebilirlik

İlgi-Çıkar Grupları -Paydaşlar

A) Resmi Kuruluşlar

- Üniversite-Araştırma Birimleri
- Devlet Kurumları (OGM, MPGM, AGM)
- Diğer Kamu Kurumları (DSİ, KH, Tarım İl Md)
- Yerel Yönetim (İl Özel İdare, Vali, Belediye)

B) Sivil Toplum Kuruluşları/Meslek Odaları

- TEMA, DHKD, OMO, ÇEKÜL, TOD, KIRÇEV, MaviAy, SürKal, OrKoop, WWF, Yeşil Türkiy
- Yerel Halk, Kooperatif, AvcıDernekler, Sendika,

C) Özel Sektör (Ticari Kurumlar)

- OrmanEnd, İlaçKozmetik, Maden, Turizm –ODOPEM

Orman Fonksiyonlarının Belirlenmesi:

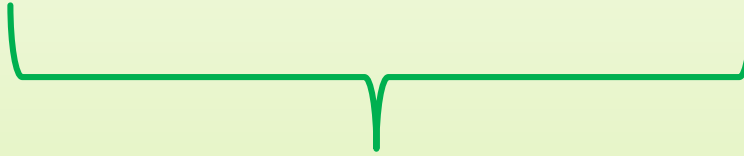
Sonuç olarak, değişik fonksiyon görecek alanlar hakkında öneri toplanacak, altlık olarak fonksiyonel alanlar 1/25000 ölçekli meşçere haritası üzerinde işaretlenerek bölme ve bölmeciklerin dökümü yapılacaktır. Daha sonra gelen öneriler ve yapılan görüşmelerle birlikte mevcut durum ve fiili kullanım yardımıyla taslak fonksiyon haritaları hazırlanacaktır. Bu haritalar arazi çalışmaları başlamadan önce plan yapıcılarına verilecektir.

Bir yerdeki orman alanının göreceği fonksiyonların belirlenmesi ve sınırlarının geçirilmesi, görevli Amenajman Başmühendislikleri ile birlikte, Orman Bölge Müdürlüklerince oluşturulacak bir heyet tarafından ortaklaşa yapılmalıdır. Bu heyette, Orman Bölge Müdür Yardımcısı, Silvikültür ve Plan Proje Şube Müdürleri, ilgili İşletme Müdürü ve İşletme Şefi yine o yörede uzun yıllar çalışmış deneyimli, mesleki birikim sahibi Teknik elemanlar da bulunmalıdır.

İşletme Sınıfı Ayrımı

Orman Fonksiyonu

Orman Formu ve İşletme Şekli

Ağaç türü

İdare süresi

Amaç çapı

Amenajman metodu

Yetiştirme ortamı verim gücü

Piyasa ve Pazar şartları

Yol ve ulaşım ağı

İşletmenin teknik ve idari kapasitesi

İzin ve irtifak hakları

Ekonomik fonksiyon işletme sınıfı toplam alanı idare süresi yılları kadardır.

Fonksiyonel Orman Amenajman Yönetmeliği

61. Yıl

Eski Yönetmelik

Yeni Yönetmelik

ORMAN FONKSİYONLARININ BELİRLENMESİNDE

ÖLÇÜT VE GÖSTERGELER

61. Yıl

Orman Fonksiyonlarının Belirlenmesinde Kriter ve Göstergeler

61. Yıl

- ✓ Yasal kriter ve göstergeler
- ✓ Teknik- Bilimsel kriter ve göstergeler
- ✓ Sosyo-ekonomik kriter ve göstergeler
- ✓ Katılımcı kurum ve kuruluşların görüşleri
- ✓ Ormanların mevcut durumu ve fiili kullanımı

Fonksiyonların belirlenmesinde;

- Orman ürünleri üretiminden olumsuz etkilenecek ekosistemler
- Ormanların sunduğu ve toplumsal olarak ihtiyaç duyulan orman ürünü dışındaki hizmetler
- Toplumun orman ürünlerine olan ihtiyacı

1- EKONOMİK FONKSİYONLAR

Ekolojik ve sosyal-kültürel fonksiyonlardan bir veya birkaçını yerine getirmek için ayrılan orman alanları dışındaki ormanlık alanlar ekonomik fonksiyon için ayrılır.

Ana Orman Fonksiyonu	Genel Orman Fonksiyonları	İşletme Amaçları	Kodu
1 - EKONOMİK	1- Orman Ürünleri Üretimi (Ü)	Odun Üretimi	
		En Yüksek Miktarda Endüstriyel Odun Üretimi (Endüstriyel Ağaçlandırma)	1109 + Ağaç Türü Kodu
		Kaliteli ve Özellikli Odun Üretimi	1110 + Ağaç Türü Kodu
		En Yüksek Miktarda Yapacak Odun Üretimi	1111 + Ağaç Türü Kodu
		Yakacak Odun Üretimi	1112 + Ağaç Türü Kodu
		Diğer (Özel Ağaçlandırma vb.)	1113 + Ağaç Türü Kodu
		Odun Dışı Orman Üretimi	1114 + Ağaç Türü Kodu
		Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi	
		Basralı Alanlar ve Bal Üretim Ormanları	1115 +Ağaç Türü Kodu
		Bitkisel Ürünler	1116 +Ağaç Türü Kodu
		Hayvansal Ürünler	1117 +Ağaç Türü Kodu
		Su ve Mineral Ürünler	1118 +Ağaç Türü Kodu
		Otlatma Alanları	1119 +Ağaç Türü Kodu

EKONOMİK FONKSİYONLAR

Ekolojik şartlar uygun olsa bile ulaşım imkânları bulunmayan veya yol yapımının ekonomik olmadığı alanlar ile havai hatları vb. bölmeden çıkarma tekniklerinin uygulanamayacağı alanlar ekonomik fonksiyonlu olarak planlanmaz.

En yüksek miktarda odun ham maddesi elde etmeyi amaçlayan endüstriyel ağaçlandırma alanları seçilirken aşağıdaki ölçüt ve göstergeler dikkate alınır. Bunlar: Arazi eğiminin makineli çalışmaya uygun olması (%30'dan az), verim gücü yüksek alanlar (toprak ve iklim faktörlerinin uygun olduğu, I. ve II. bonitetli alanlar) ve seçilecek hızlı gelişen türlerin yetişme ortamına uygun ve ıslah edilmiş olmasıdır.

Endüstriyel ağaçlandırmaya ayrılan alanlar sadece odun üretimine yönelik planlanır, diğer işletme amaçlarından söz edilemez. Arazi eğimi %60 ve üzeri ormanlarda tıraşlama baltalık işletme sınıfı planlanmaz, bu alanlar koru veya koruya tahvil işletme sınıfı olarak planlanır.

Ekonomik Fonksiyon (Odun Hammaddesi Üretimi) Görecek Ormanlarda Uygulanacak Silvikültürel İlkeler

- Yetiştirme ortamı şartları açısından herhangi bir olumsuzluğa sahip olmayan, tek ağaç türünden (göknar hariç) veya ışık ağaçlarından oluşan karışık ormanlar aynı yaşlı ve maktalı olarak planlanmalı ve işletilmelidir. Planlamada yaş sınıfları yöntemi kullanılmalıdır.
- Yetiştirme ortamı şartlarında bazı olumsuzluklar olan ya da gölge ve yarı gölge ağaç türlerinden oluşan bir karışıma sahip üretim ormanları doğaya yakın bir anlayışla planlanmalı ve işletilmelidir.

- Gençleştirme alışmaları 5-15 ha alanlarda yapılmalıdır.
- Bakım müdahaleleri gençlik çağından itibaren aksatılmadan yürütülmeli, fiziksel açıdan stabil ormanlar kurulmalıdır.
- Doğal retim ormanlarında tür değişikliğine gidilmemelidir.
- Gençleştirme çalışmalarında toprak koruma tedbirleri alınmalıdır.
- Bölmeden ıkarma işlemleri belirlenen sürütme yollarından yapılmalıdır.

Ana Orman Fonksiyonu	Genel Orman Fonksiyonları		
2 - EKOLOJİK	1 - Doğayı Koruma (Dk)	Koruma Hedefleri	
		Doğayı Koruma	2100 + Ağaç Türü Kodu
		Gen Koruma Ormanı	2110 + Ağaç Türü Kodu
		Milli Parklar	2111 + Ağaç Türü Kodu
		Muhafaza Ormanı	2112 + Ağaç Türü Kodu
		Tabiat Parkı	2113 + Ağaç Türü Kodu
		Tabiatı Koruma Alanları	2114 + Ağaç Türü Kodu
		Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	2115 + Ağaç Türü Kodu
		Alpin Zonu	2116 + Ağaç Türü Kodu
		Doğal Yaşlı Ormanlar	2117 + Ağaç Türü Kodu
		Yetişme Yeri Çok Kötü Alanlar	2122 + Ağaç Türü Kodu
		Yüksek Koruma Değeri Taşıyan Alanlar	2123 + Ağaç Türü Kodu
		Yüksek Dağ Orman Ekosistemi	2124 + Ağaç Türü Kodu
		Tohum Meşcereleri	2125 + Ağaç Türü Kodu
		Tohum Bahçeleri	2126 + Ağaç Türü Kodu
		Sosyal Baskılı Alanlar	2127 + Ağaç Türü Kodu
		Su Kenarı Koruma Alanları	2148 + Ağaç Türü Kodu
		Orman Ekosistemi İzleme Alanları	2153 + Ağaç Türü Kodu
		OGM Yaban Hayatı Koruma ve Yönetim Alanları	2154 + Ağaç Türü Kodu
		Biyolojik Çeşitlilik Koruma ve Geliştirme Alanları	2155 + Ağaç Türü Kodu
		Ziyaret Alanları	2156 + Ağaç Türü Kodu
	2 - Erozyonu Önleme (Tk)	Çığ Önleme	2210 + Ağaç Türü Kodu
		Heyelan Önleme	2211 + Ağaç Türü Kodu
		Taş ve Kaya Yuvarlanmayı Önleme	2212 + Ağaç Türü Kodu
		Toprak Koruma	2213 + Ağaç Türü Kodu
		Sel Taşkın Önleme	2214 + Ağaç Türü Kodu
	3- İklim Koruma (İk)	İklim Koruma	2310 + Ağaç Türü Kodu

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.1. Doğayı Koruma

2. Ekolojik Fonksiyonlar

2.1. *Doğayı Koruma*

Doğal, bilimsel, estetik, biyolojik, ekolojik, jeolojik, tarihi, kültürel, ve ender bulunma özelliklerinden dolayı değerli olan orman alanları ile yetişme ortamı şartlarındaki olumsuzluklar sebebiyle yapısı bozulmuş orman alanları koruma altına alınır.

Doğal, bilimsel, estetik, biyolojik, ekolojik, jeolojik, tarihî, kültürel ve ender bulunma özelliklerinden dolayı değerli olan orman alanları ile yetişme ortamı şartlarındaki olumsuzluklar sebebi ile yapısı bozulmuş orman alanları koruma altına alınır.

Orman alanı bazı özelliklerinden dolayı değerli bulunduğu için korunabileceği gibi ekolojik şartlarındaki olumsuzluklar sebebi ile de korunabilir (taşlık, kayalık alanlar, çok sarp, dik eğimli yerler, alpin zona yakın orman alanları vb.).

Özgün nitelikli böyle alanlar fonksiyonel planlama yaklaşımıyla doğayı koruma alanları olarak ayrılır.

Bu alanların ayrılmasında gözetilen ölçüt ve göstergeler

- Kanuni statülü alanlar : Bu alanların tahsisi, Birleşmiş Milletler, uluslararası sözleşmeler, kanun, Bakanlar Kurulu kararı, Bakan oluru, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu vb. kurumlarca yapılmış alanlardır.
 - 2873 sayılı milli parklar kanununa göre
 - Milli parklar
 - Tabiat parkları
 - Tabiat anıtı
 - Tabiatı koruma alanı

➤ Diğer Kurum ve Kuruluşların sorumluluğundaki alanlar:

- Yaban hayatı koruma sahaları,
- Yaban hayatı geliştirme sahaları,
- Av üretme istasyonu,
- Muhafaza ormanları,
- Gen koruma ormanları,
- Tohum bahçeleri,
- Tohum meşcereleri,
- Çevre koruma alanları,
- Özel amaçlı koruma alanları,
- Özel çevre koruma bölgeleri,
- St alanları (arkeolojik, kentsel arkeolojik, doğal, tarihî),
- Biyolojik çeşitlilik koruma ve geliştirme alanları,
- Biosfer rezerv alanları,
- Önemli bitki alanları,
- Önemli kuş alanları,
- Sıcak noktalar,
- Dünya miras alanı,
- RAMSAR alanları, lagün, turba, GEKYA vb. alanlardır.

Bu alanlar,

- Nadir bulunmaları,
- Güzellikleri,
- Rekreasyon açısından özel değer taşımaları

gibi sebeplerle korumaya değer görülmektedir. Bu alanların koruma altına alınmasında taşıdıkları tarihî, doğal veya ekolojik değerlerin yanında, araştırma ve eğitim amaçlı özellikleri de göz önünde bulundurulmaktadır.

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.1. Doğayı Koruma

2.1.1. Doğayı Koruma

Yetiştirme ortamı şartlarının olumsuzluğu sebebiyle orman ürünleri üretimine uygun olmayan orman alanlarını koruma altına almak gerekmektedir.

Tablo: 1 Doğayı Koruma Hedefi Ölçüt ve Göstergeleri

ÖLÇÜT	GÖSTERGE	KORUMA HEDEFİ
Arazi Eğimi	>%80	Tüm türler için doğayı koruma
Toprağın Mutlak Derinliği	<25 cm	Tüm türler için doğayı koruma
Toprağın Fizyolojik Derinliği	<50 cm	Tüm türler için doğayı koruma
Toprak Taşlılığı	>%50	Kn, Çk, Çs, M, L için doğayı koruma
	>%80	Çz ve S için doğayı koruma
	>%60	Diğer türler için doğayı koruma
Üst Orman Zonu	Ormanın görünen üst sınırından aşağıya doğru (100–150 m) mesafe içindeki orman alanları	Tüm türler için doğayı koruma

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.1. Doğayı Koruma

2.1.1. Doğayı Koruma

- ✓ Alpin zonu,
- ✓ Doğal yaşlı ormanlar
 - ✓ Aynı yaşlı ormanlarda teknik idare süresini doldurmuş ve doğal idare süresine dayanmış alanlar
 - ✓ Değişik yaşlı ormanlarda çapı 80 cm.yi aşmış bireylerden oluşan meşcereler
 - ✓ Ülke genelinde her asli ağaç türü için mevcut olan doğal yaşlı orman alanlarının % 5'i doğal yaşlı orman koruma hedefi olarak ayrılır.
- ✓ Yüksek koruma değeri taşıyan alanlar
- ✓ Ekolojik etkilenme bölgesi
- ✓ Yüksek dağ ormanları: Orman üst zonundan (1800 m. Üzeri) alpin zona (2400 m. ve üzeri) kadar olan ormanlık alanlar
- ✓ Kumul ekosistemleri
- ✓ Sulak alanlar
- ✓ Su kenarı koruma ormanları (25-50 m ile 50-100 m.)
- ✓ Orman ekosistemini izleme alanları (en az 15-20 ha, İşletme müdürlüğü düzeyinde)
- ✓ Ziyaret alanları

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.1. Doğayı Koruma

2.1.5. Biyolojik Çeşitlilik Koruma ve Geliştirme

ÖLÇÜT	GÖSTERGE	MÜDAHALELER
Bitkisel türler	Ender, nesli tükenmekte olması, ÖBA, IUCN (5,4), Bern	•Traşlama yok, doğal genç. •İlımlı silvikültür
Yaban Hayvanları	Ender, nesli tükenmekte olması, ÖKA, IUCN, Bern	•Işık ağaçlarından: uzun idare süreleri, küçük alanlarda kısmi müdahale (izne bağlı!)
Ekosistem	Sıcak noktalar, göç yolları, ÖKA, ÖBA, kritik hassas ekosistemler	•Gölge ağaçlarında; Devamlı orman, uzun idare süreleri
Genetik çeşitlilik	Enklav, müdahale görmemiş alanlar, uluslar arası önem, IUCN	•Doğal ağaç türleriyle ağaçlandırma
Yasalar	IUCN kategorileri Yasal-Doğal koruma	

ÖBA : Önemli Bitki Alanı

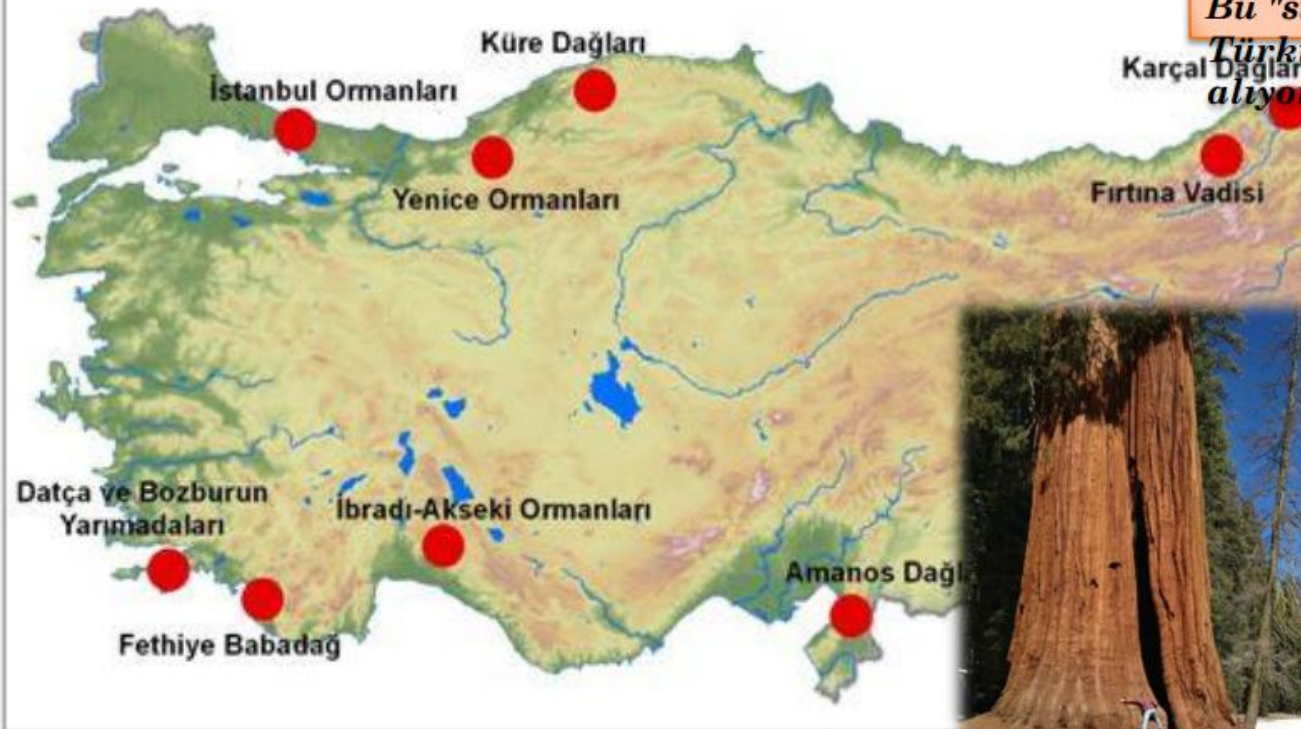
ÖKA : Önemli Kuş Alanı

IUCN : Nesli Tükenme Tehlikesi Altında Olan Türlerin Kırmızı Listesi

Türkiye'de 9 Sıcak Nokta

WWF, 1999 yılında, Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en değerli ve acil olarak korunması gereken 100 ormanını belirleyerek bunları **"Avrupa Ormanları'nın Sıcak Noktaları"** olarak tanımladı. Bu "sıcak noktalar" arasında

Türkiye'den de 9 alan yer alıyor.

BU AĞAÇ
EKOLOJİK VE BİYOLOJİK
DENGE İÇİN
DOĞAYA BIRAKILMIŞTIR

Multipurpose trees and non-wood forest products, a challenge and opportunity

WWF'nin bu Etkinliği
WWF'nin etkinleştirmek için

Karçal Dağları Artvin

Doğu Karadeniz ılıman kuşak karışık ormanlarının en iyi ve bakir örneklerine sahip bir alandır. Alan, ani yükseklik değişimi ile ortaya çıkan ekosistem çeşitliliği, yüksek endemizm oranı ve zengin yaban hayatı ile dikkat çekmektedir.

Ana kuş göç yolları üzerinde yer alan bölge kuşlar, memeliler, sürüngenler, kelebekler ve bitki türleri açısından önemlidir. Bozayı, çengel boynuzlu dağ keçisi, yaban domuzu, kurt, çakal, tilki, porsuk, sansar, su samuru, tavşan bunlar arasındadır.

Bölgede yaklaşık 70 endemik bitki türü vardır.

Sıcak nokta toplam alan: 179.818,80 ha
Korunan toplam alan: 27.520,00 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 15,30

Sıcak noktadaki korunan alanlar:

- 1 Camili Biyosfer Rezervi
- 2 Camili Efeler TKA
- 3 Camili Gorgit TKA
- 4 Borçka Karagöl TP

© Basak Avcioglu Çokcaliskan

Fethiye Babadağı Muğla

Bölgede deniz kıyısı, kumsal ve kayalıklardan oluşur.

Deniz seviyesinden yukarılara çıktıkça maki ve öncü maki toplulukları, kuru tarım alanları, kızılçam, sedir ormanları, alpin kuşak ve sarp kayalıklar görülür.

Özellikle bitki türleri açısından zengin bir alandır. Uluslararası öneme sahip 34 bitki taksonu vardır.

Dünyada sadece burada yaşayan 3 bitki türü vardır. Ayrıca, bölge kuşlar, sürüngenler, kelebekler ve kızıböcekleri açısından da önemlidir.

Sıcak nokta toplam alan: 71.832 ha
Korunan toplam alan: 16.309 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 2,76

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Ölüdeniz-Kıdrak TP
2 Patara ÖÇKKB
3 Fethiye-Göcek ÖÇKKB

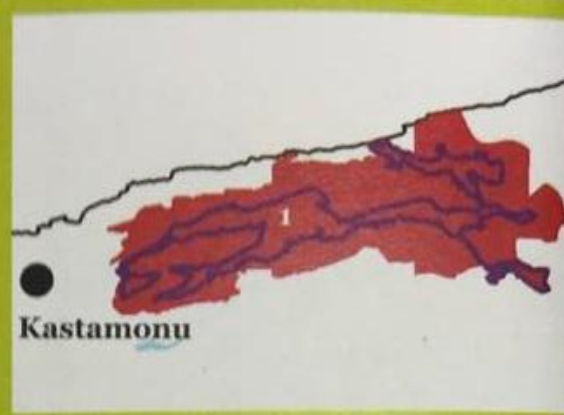
© Başak Avcuoğlu Çokcalışkan

Küre Dağları Kastamonu-Bartın

Batı Karadeniz karst kuşağında yer alan bölge, kanyonlar, boğazlar, mağaralar ve düdenlerin küresel düzeyde önemli örneklerini taşır.

Milli park ve yakın çevresi zoolojik açıdan küresel düzeyde önemlidir. 48 memeli türüne bu bölgede rastlanır. 38 kuş familyasından 129 kuş türü bu bölgede yaşar, bunların 46'sının soyu tükenme tehlikesi altındadır. Alanda, yırtıcı kuşlardan akbaba ve gece yırtıcı türleri de görülür. Tehlike altında en az 12 bitki türünü barındıran alanda 900'den fazla bitki türü tespit edilmiştir.

Milli parkın yakın çevresi zengin kültürel ve mimari değerlere sahiptir.

Sıcak nokta toplam alan: 183.335 ha
Korunan toplam alan: 48.969 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 26,71

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Küre Dağları Milli Parkı
2 Azdavay Kart Dağı YHGS

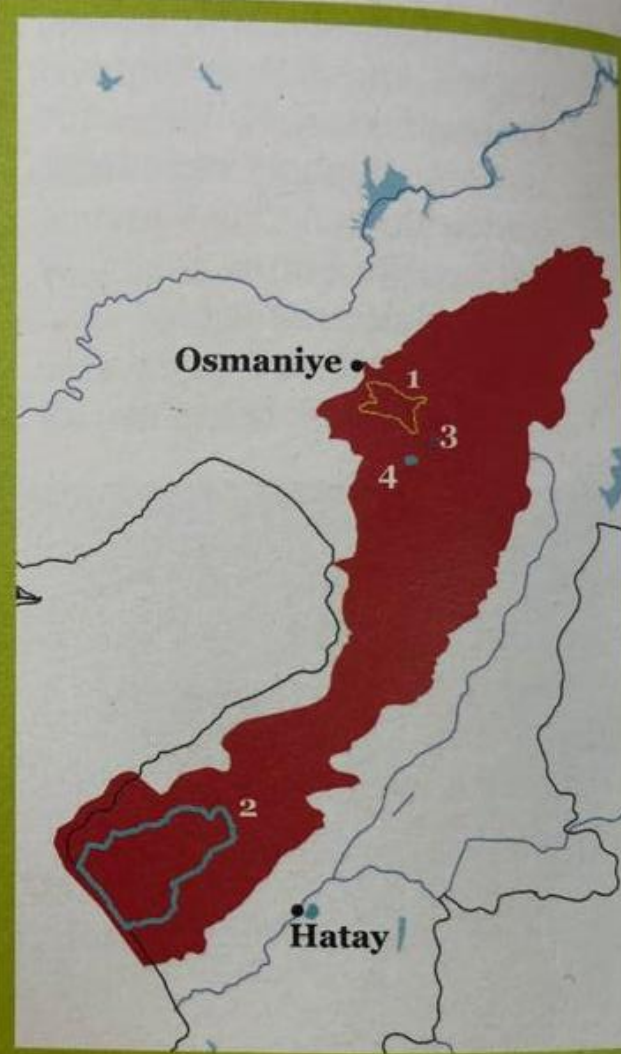
Genetik tür, habitat çeşitliliği, nadir ve nesli tehlike altındaki türlerin varlığı; ekosistemlerin dış etkenlere duyarlılığı, alanın yaşlılığı ve olgunluğu gibi etkenler bir alanın doğa koruma açısından önemini ortaya koyar.

Amanos Dağları Hatay-Osmaniye

Bütünlüğü bozulmamış ormanları, çeşitli yaşam alanları, farklı jeolojik yapısı, sarp kayalıkları ve mağaraları, korunaklı vadileri ile yaban hayatı ve tür çeşitliliği açısından Türkiye'nin en zengin doğa alanıdır.

Türkiye'nin bitki endemizm merkezlerinden biri olan bölge, uluslararası öneme sahip 174 bitki taksonuna ev sahipliği yapar. Bunlardan 20'si dünya üzerinde sadece burada yaşamaktadır.

Ana kuş göç yolları üzerinde yer alan bölge, kuşlar, memeliler, sürüngenler, kelebekler ve kızıböcekleri açısından da önemlidir.

Sıcak nokta toplam alan: 262.308,50 ha

Korunan toplam alan: 30.118,00 ha

Sıcak noktanın koruma %'si:11,48

Sıcak noktadaki korunan alanlar:

1 Osmaniye Zorkun Yaylası YHGS

2 Hatay Arsuz YHGS

3 Tekkoz-Kengerlidüz TKA

4 Habibineccar TKA

İstanbul Ormanları İstanbul

İstanbul'un iki yarımadası, kuzeyden inerek Karadeniz'i saran "Avrupa-Sibirya" ve Anadolu'nun güney ve batı kıyılarını kuşatan "Akdeniz" bitki coğrafyası bölgelerinin dar bir geçitten ince bir boğum yaparak geçtiği stratejik bir bölgedir. İstanbul, iki bin adet bitki türüne ev sahipliği yapar. Kayın, gürgen ve kestane gibi tipik Karadeniz; kocayemiş, defne, katırtırnağı gibi Akdeniz maki elemanları ile Doğu Avrupa'nın elde kalan son fundalıklarının bulunduğu özel bir coğrafyadır. Ana kuş göç yolları üzerinde yer alan bölge, kuşlar, sürüngenler ve kelebekler açısından önemlidir.

Sıcak nokta toplam alan: 169.643 ha
Korunan toplam alan: 40.972 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 24,15

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Catalca Çilingöz YHGS
2 Sarıyer Feneryolu YHGS
3 Polonezköy TP
4 Türkmenbaşı TP
5 Beykoz Göknarlık TKA

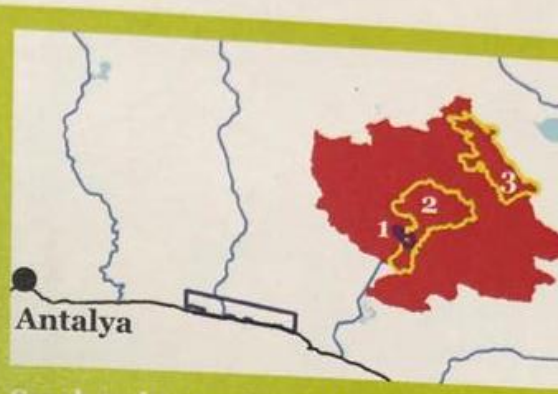
İbradı-Akseki Ormanları Antalya

Farklı bir jeolojik yapıya, olgun ve az bozulmuş bir orman dokusuna sahip olan bölge, soğanlı bitkiler ve yaban hayatı açısından oldukça zengindir.

Bölgede uluslararası öneme sahip 23 bitki taksonu vardır.

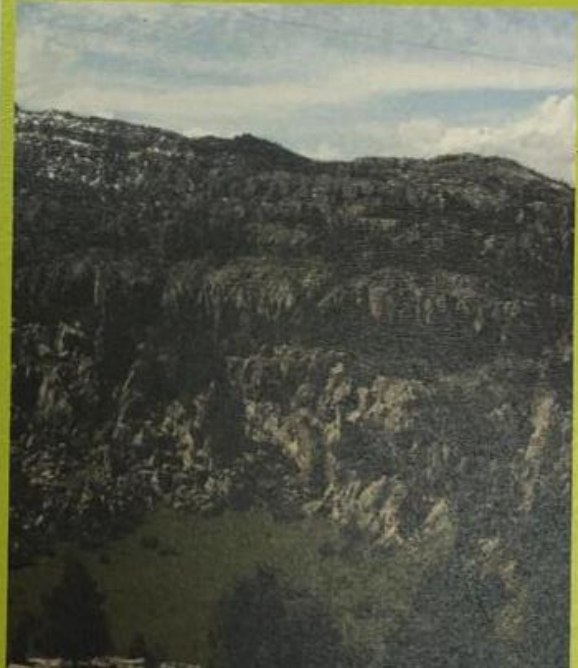
Dünyada sadece burada yaşayan 3 bitki türü vardır. Ayrıca, kuşlar, yaban hayatı ve iç su balıkları açısından da önemlidir.

**Torosların eteğinde
bir cennet, sığınak,
kırılğan bir biyosfer;
İbradı-Akseki
Ormanları**

Sıcak nokta toplam alan: 193.154 ha
Korunan toplam alan: 35.752 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 18,51

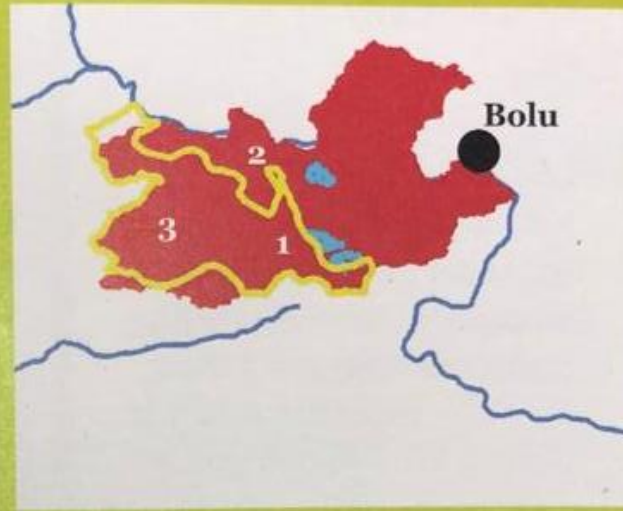
Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Altınbeşik Milli Parkı
2 Akseki İbradı Üzümdere YHGS
3 Cevizli Gidengelmez Dağı YHGS

Yenice Ormanları Karabük

Türkiye'nin en bakir ve kesintisiz ormanlarından biridir. Anıt niteliğindeki ağaçları, doğal yaşlı ormanları, derin vadileri, akarsu ekosistemleri ve barındırdığı yaban hayatı çeşitliliği ile Türkiye'nin en iyi korunmuş alanlarından biridir. Kuşlar, memeliler, kelebekler ve bitki türleri açısından önemli olan alanda nesli tehlike altında ve endemik 9 bitki türü vardır.

**Yenice Ormanları,
ülkemizin ağaç
müzesidir.**

Sıcak nokta toplam alanı: 105.830,50 ha
Korunan toplam alan: 27.830 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 26,30

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Çitdere TKA
2 Kavaklı TKA
3 Karabük-Yenice YHGS

© Yıldırım Lise

Datça-Bozburun Yarımadası

Muğla

Türkiye'de en az bozulmuş alçak arazi özelliği taşır. Akdeniz bitki örtüsüne ev sahipliği yapar.

Bakir kıyı ve kumullar deniz canlıları, sarp kayalıklar içerir. Bu habitatlar yaban hayatı açısından çok önemlidir. Ormanlık alanlarda sandal, kermes meşesi, pırnal meşesi, akçakesme, defne, katran ardıcına rastlanır. Kuşlar, memeliler, sürüngenler, kelebekler, kızböcekleri, deniz canlıları ve bitki türleri açısından önemli olan bölgede uluslararası öneme sahip 53 bitki taksonu vardır.

Sıcak nokta toplam alan: 192.173 ha
Korunan toplam alan: 138.413 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 72,03

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Gökova ÖÇKKB
2 Datça-Bozburun ÖÇKKB
3 Köyceğiz-Dalyan ÖÇKKB
4 Marmaris Milli Parkı

Fırtına Vadisi

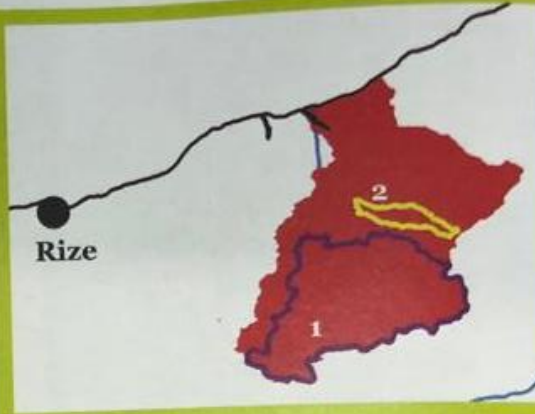
Rize

Karadeniz kıyısından Kaçkar Dağları'nın zirvesine kadar jeolojinin, topografyanın ve iklimin çeşitlendirdiği çok farklı bir bitki örtüsüne sahiptir. Türkiye'nin en çok yağış alan bölgesidir.

116 endemik bitki türü, 136 kuş, 24 sürüngen ve 30 memeli türünün yaşam alanı olan vadi, kelebekler ve iç su balıkları açısından dikkat çekicidir.

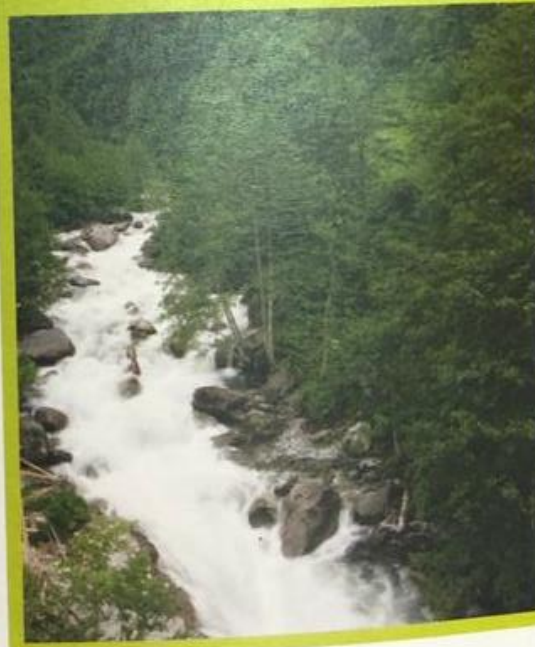
Alan, barındırdığı biyolojik ve kültürel zenginlikler açısından da oldukça önemli bir bölgedir.

**Fırtına Vadisi'nde
Türkiye'nin
yağmur
ormanları
bulunuyor.**

Sıcak nokta toplam alan: 130.988 ha
Korunan toplam alan: 55.870 ha
Sıcak noktanın koruma %'si: 42,65

Sıcak noktadaki korunan alanlar:
1 Kaçkar Dağları Milli Parkı
2 Çamlıhemşin Kaçkar YHGS

HCVF1	Biyoçeşitlilik değerlerinin küresel, bölgesel veya ulusal belirgin (temel - önemli) konsantrasyonları (Globally, regionally or nationally significant concentrations of biodiversity values)
HCVF1.1	Korunan alanlar (Protected areas): Doğayı koruma 2100, Gen koruma ormanı 2110, Milli parklar 2111, Muhafaza ormanı 2112, Tabiat parkı 2113, Tabiat koruma alanları 2114, Yüksek koruma değeri taşıyan alanlar 2123, Tohum meşcereleri 2125, Tohum bahçeleri 2126, Doğal sit alanları 2132, Ramsar alanları 2139, Sıcak noktalar 2146, Sulak alan koruma 2147, GEKYA 2150, Tabiat anıtları 2151, Orman ekosistemi izleme alanları 2153
HCVF1.2	Tehdit altında ve tehlikede olan türler (Threatened and endangered species): Doğal yaşlı ormanlar 2117, Özel çevre koruma bölgeleri 2138
HCVF1.3	Endemik türler (Endemic species): Biyosfer rezerv alanları 2130, Önemli bitki alanları 2144, Biyolojik çeşitlilik koruma ve geliştirme alanları 2155
HCVF1.4	Kritik geçici kullanım (Critical temporal use): Alpin zon 2116, Ekolojik etkilenme bölgesi 2118, Yüksek dağ orman ekosistemi 2124, Sosyal baskılı alanlar 2127
HCVF2	Küresel, bölgesel veya ulusal belirgin geniş kırsal peyzaj seviyesindeki ormanlar (Globally, regionally or nationally significant large landscape level forests)
HCVF3	Nadir, tehdit altında ve tehlikedeki ekosistemleri içeren orman alanları (Forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems) YHGA 2115, Su Kenarı Koruma Alanları 2148, OGM YHKYA 2154
HCVF4	Kritik durumlardaki doğanın temel hizmetlerini sağlayan orman alanları (Forest areas that provide basic services of nature in critical situations)
HCVF4.1	Su kaptajları için kritik ormanlar (Forests critical to water catchments): İçme suyu koruma 3110, Kullanma suyu koruma 3111, Su kaynaklarını koruma 3112
HCVF4.2	Erozyon kontrolü için kritik ormanlar (Forests critical to erosion control): Çığ önleme 2210, Heyalan önleme 2211, Taş ve kaya yuvarlanmayı önleme 2212, Toprak koruma 2213, Sel taşkın önleme 2214
HCVF4.3	Tahrip edici yangınlara bariyer sağlayan ormanlar (Forests providing barriers to destructive fire):
HCVF5	Yerel halkın temel ihtiyaçlarını karşılayan orman alanları (Forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities) İklim koruma 2310, Gürültü önleme 3210, Hava kirliliğini önleme 3211, Şehir ormanları 3212, Sağlık tesislerini koruma 3213, Estetik amaçlı perdeleme ve koruma 3310, Estetik görünüm (Görsel kalite: silüet, mozaik ve panoramik etki) 3311, Doğa spor alanları (yürüyüş, kaya tırmanış, kuş gözlem alanları) 3410, Rekreasyon (Piknik, mesire, festival, yayla, vb.) 3413, Avlak alanları 3415, Turizm amaçlı ormanlar 3416
HCVF6	Yerel halkın geleneksel kültürel kimlikleri için kritik olan orman alanları (Forest areas critical to local communities' traditional cultural identity) Arkeolojik, Kentsel arkeolojik, Kentsel ve tarihi sitler 2129, Ziyaret alanları 2156, Eğitim ve araştırma amaçlı ormanlar 3610, Arboretum, Botanik bahçesi 3611

YÜKSEK KORUMA DEĞERLİ ORMAN ALANLARININ TANIMI

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.2. Erozyonu Önleme

Erozyonu önleme işlevi gören orman, kendi yetiştirme ortamı ile etrafındaki koruma bölgesinde bulunan alanları su ve rüzgar erozyonundan, toprak kaymalarından, taş ve kaya yuvarlanmalarından, çığ düşmelerinden koruyan, humusun ve toprağın çeşitli etkilerle taşınıp kaybolmasını önleyen ormanlardır.

Kısaca; eğimi ne olursa olsun söz konusu arazide en az 1 hektarlık bir alanda oluk (çizgi) ve oyuntu erozyonunun bulunduğu ormanlardır.

Eğimin %15'den yukarı olduğu yerler % 62,5'dir.

Toprakların %67'si sığ ve çok sığdır.

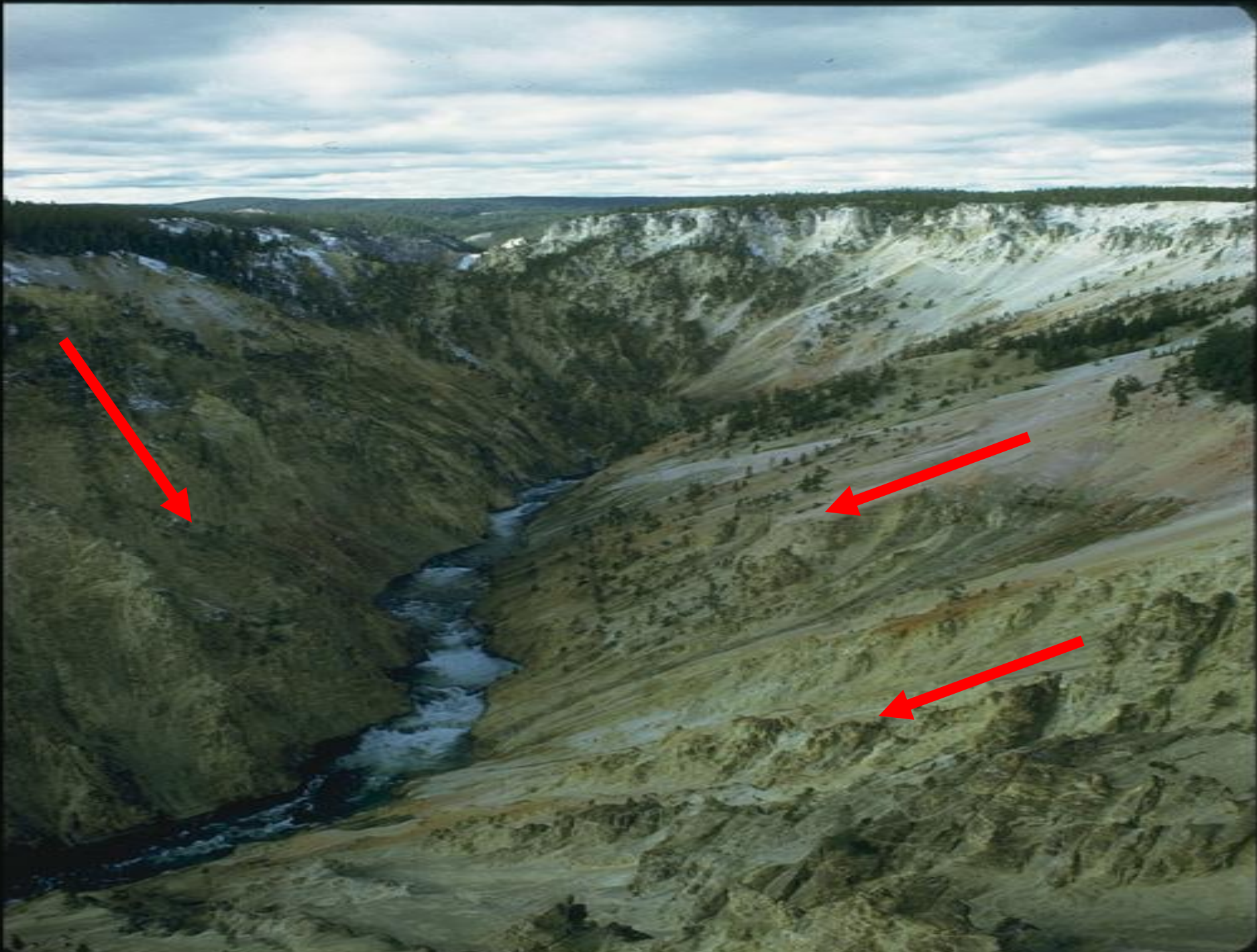
Erozyunu önleme fonksiyonlu alanların ayırım ölçüt ve göstergeleri:

- ★ Çizgi (oluk) ve oyuntu erozyonunun bulunduğu alanlar (en az 1 ha.da)
- ★ Eğimi % 60-79 arasında olan alanlar
- ★ Heyelan olan alanlar
- ★ Oyuntu erozyonu olan araziler üstündeki ormanlar
- ★ Sahil ve iç kumulların etrafındaki ormanlar
- ★ Yüksek meyilli, taş ve kaya yuvarlanmalarının olduğu, yol ve yerleşim yerlerinin üstündeki yamaçlar.
- ★ İskan ve tarım alanlarını tehdit edecek, taşkın ve sel felaketine yol açabilecek akarsu havzalarındaki ormanlar.
- ★ Çığ tehlikesinin bulunduğu yerlerdeki ormanlar.

Ölçüt	Gösterge	Müdahaleler
Eğim (S)	< % 12 : Yok % 13- 20 : Az % 21- 58 : Orta > %59 Şiddetli	❖ Genelde uzun idare süreleri kullanılacak ❖ Traşlama yok, küçük alanlarda müdahale veya devamlı orman uygulaması
Yamaç Uzunluğu	< 80 : Az 81-210 : Orta =>211 : Şiddetli	
Toprak Tekstürü	Kil : Az Balçık : Orta Kum : Şiddetli	
Görsel	Tabaka, Olu, Oyuntu	

Not: Sığ topraklarda (<30 m.) erozyon risk sınıfı bir üst gruba dahil edilir

Toprak Koruma Fonksiyonu Görecek Ormanlarda Uygulanacak Silvikültürel İlkeler

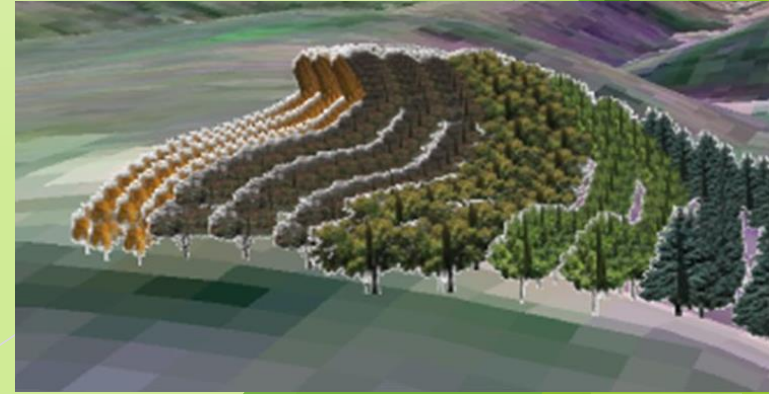
- ✓ Ormanlar seçme ya da doğaya yakın anlayışla işletilmelidir.
- ✓ Ağaç türü nedeniyle, yaş sınıfları metoduyla işletilmek durumunda kalınan ormanlarda küçük maktalı işletme şekli uygulanmalıdır.
- ✓ Gençleştirme çalışmaları küçük alanlarda 1-5 ha olmalı,
- ✓ Tıraşlama kesinlikle yapılmamalıdır.
- ✓ Bakım müdahaleleri mutedil olmalıdır. Mümkünse bakım patikası açılmamalıdır.
- ✓ Fidan ve gençliklere zararı olmayan her türlü vejetasyon ve süceyrat korunmalıdır.
- ✓ Meşcere perdesi korunmalı ve geliştirilmelidir.

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.3. İklim Koruma

İklim koruma ormanı yerleşim yerlerini, dinlenme tesislerini ve tarım alanlarını rüzgârın zararlı etkisinden, hava değişimlerinden koruyan ve ekstrem sıcaklıkları ılımanlaştırarak bulunduğu yerin iklimini düzenleyen ormanlardır.

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

2.3. İklim Koruma

Plan ünitelerinde bu fonksiyonun öne çıktığı alanların varlığını tespit için ana ölçüt, aynı yönde esen sürekli ve şiddetli rüzgârların bulunmasıdır. Bu amaçla gereken bilgiler meteorolojik kayıtlardan çıkartılır veya ağaçlardaki bayraklaşma oluşumundan anlaşılabılır. Böyle alanların bulunduğu yerde rüzgârların geliş yönü ile korunacak alan arasında 30–40 m’lik bir şerit hâkim rüzgâr yönüne dik gelecek biçimde seçilerek bu amaç için ayrılır.

Ana Orman Fonksiyonu	Genel Orman Fonksiyonları		
3- SOSYOKÜLTÜREL	1- Hidrolojik (Sk)	İçme Suyu Koruma	3110 + Ağaç Türü Kodu
		Kullanma Suyu Koruma	3111 + Ağaç Türü Kodu
		Su Kaynaklarını Koruma	3112 + Ağaç Türü Kodu
	2- Toplum Sağlığı (Ts)	Gürültü Önleme	3210 + Ağaç Türü Kodu
		Hava Kirliliğini Önleme	3211 + Ağaç Türü Kodu
		Şehir Ormanları	3212 + Ağaç Türü Kodu
		Sağlık Tesislerini Koruma	3213 + Ağaç Türü Kodu
	3- Estetik (Es)	Estetik Amaçlı Perdeleme ve Koruma	3310 + Ağaç Türü Kodu
		Estetik Görünüm (Görsel Kalite: Silüet, Mozaik ve Panoramik Etki)	3311 + Ağaç Türü Kodu
	4 - Ekoturizm ve Rekreasyon (R)	Doğa Spor Alanları (Yürüyüş, Kaya tırmanış, Kuş gözlem alanları)	3410 + Ağaç Türü Kodu
		Rekreasyon (Piknik, Mesire, Festival, Yayla, vs.)	3413 + Ağaç Türü Kodu
		Avlak Alanları	3415 + Ağaç Türü Kodu
		Turizm Amaçlı Ormanlar	3416 + Ağaç Türü Kodu
	5 - Ulusal Savunma (Us)	Askeri Tesis ve Tatbikat Alanları	3510 + Ağaç Türü Kodu
		Ulusal Sınır ve Stratejik Alanlar	3511 + Ağaç Türü Kodu
	6 - Bilimsel (Ba)	Eğitim ve Araştırma Amaçlı Ormanlar	3610 + Ağaç Türü Kodu
		Arboretum, Botanik Bahçesi	3611 + Ağaç Türü Kodu

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.1. Hidrolojik

Hidrolojik fonksiyon gören orman; taban suyunun, akarsu, tatlı su gölü, gölet ve barajlardaki suların temiz tutulmasını, su kaynaklarının sürekli ve düzenli olmasını sağlayan ormandır

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.1. Hidrolojik

Hidrolojik fonksiyonlu alanların ayrılması ölçüt ve göstergeleri:

- ❖ İçme suyu sağlanan ve gelecekte sağlanması planlanan alanlar,
- ❖ İlgili kurum, kuruluş veya uzmanlarca belirlenmiş, teklif edilmiş içme suyu toplama havzaları,
- ❖ taban suyu biriktirme (saklama) alanları olarak belirlenen alanlar,
- ❖ Baraj, göl ve göletlerin su toplama havzaları içindeki eğimi %60'ın altındaki ormanlık alanlar,
- ❖ Birikinti göllerine akan dere ve ırmakların yamaçlarındaki ormanlar,
- ❖ Ilıca, kaplıca etrafındaki ormanlar,

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.1. Hidrolojik

3.3.1.0. İçme Suyu Koruma

Amaç: Yağışın toprak erozyonuna neden olmadan topraklarda depo edilmesi ve akarsulara geçerek barajlara/su toplama alanlarına ulaşmasıdır.

Ormanların yağışlardan yararlanmayı artırma,

- su ekonomisini düzenleme ve sürekliliğini sağlama,
- su taşkınlarını önleme,
- dere, nehir, bent, baraj, su kanalı ve benzeri tesislerin dolmasını önleme gibi etkileriyle,
- yine ormanların su miktar ve kalitesini yükseltme,
- her çeşit olumsuz etkilere karşı su kaynak ve tesisini koruma

Not: Ormanlık havzalar içme suyu, sulama suyu ve endüstriyel suyun %75ini oluşturur

forest products, a challenge and opportunity www

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.2. Toplum Sağlığı

Toplum sağlığı fonksiyonu gören orman gürültünün, zehirli gaz ve atıkların, tozun ve ışınların zararlı etkisini, endüstri ile diğer faaliyetlerden kaynaklanan çeşitli olumsuzluklarını ve çevre kirliliğinin etkilerini azaltır.

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.2. Toplum Sağlığı

Toplum sağlığı fonksiyonlu alanların ayrılması ölçüt ve göstergeleri:

Plan ünitelerinde bu fonksiyonun ayrılması için en önemli ölçüt, ana yollar, otoyollar ve demir yolları güzergâhlarına çok yakın kurulmuş yerleşim birimleri veya bu birimlerden ayrı olarak sağlık tesisleri, otel, motel ve diğer sosyal tesislerin varlığıdır.

Şeritlerin uzunluğu tesislere gelmeden 400-500 metreden itibaren başlayıp tesislerden sonra yine aynı mesafeye kadar uzatılmalı, genişlikleri en az 50-100 metre olmalıdır.

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.3. Estetik

Doğanın ve çevrenin görüntüsünü bozan, görüntüsüyle rahatsız edici olan maden, taş, mermer ocakları, tuğla, kiremit fabrikaları ve diğer fabrikalar vb. tesisleri gizler, şehirlerarası kara yolu, otoyol, demir yolu ve su yolu güzergâhlarında göze hoş gelen görüntüler oluşturur. Deniz ve göl kıyısındaki görsel etkinin ön plana çıktığı ormanlar da bu kapsamda değerlendirilebilir.

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.3. Estetik

Görsel etki ormanların ağaç türü, karışım ve dikey kuruluşları ile oluşturduğu değişik tabloların insan ruhunda bıraktığı etkilerdir. Ormanların bu etkisi, bulunduğu konuma göre dört kategoride değerlendirilir ki bunlar:

- Estetik perdeleme
- Silüet etki
- Mozaik etki
- Panoramik görüş noktaları

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.4. Ekoturizm ve Rekreasyon

- Doğa spor alanları
- Kaya tırmanış alanları
- Kuş gözlem alanları
- Ormaniçi mesire ve dinlenme yerleri
- Devlet ormanları içinde festival, şenlik ve panayır alanları
- Avlak alanları
- Turizm amaçlı ormanlar

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.5. Ulusal Savunma

Ulusal savunma fonksiyonu görecek olan ormanlar savaş ekonomisinin gerektirdiği orman ürünlerinin sağlanması yanında ulusal sınırları, stratejik öneme sahip askerî birlikleri, silahları, radar üslerini vb. tesisleri gizleyen, ayrıca savaş tarihi bakımından önemli olan yerleri ve kalıntıları koruyan ormanlardır.

Bu ormanlar askerî makamlar tarafından sınırları belli edilerek istenmesi durumunda ayrılır.

3- SOSYO-KÜLTÜREL FONKSİYONLAR

3.6. Bilimsel

Bilimsel fonksiyon gören ormanlar; orman ekosistemi içindeki bitkisel, hayvansal ve mineral kaynaklı elemanları, her çeşit canlı ve cansız varlıkları ön planda ormancılık bilimleri ve tekniği olmak üzere doğa tarihi, jeoloji, jeomorfoloji, mineraloji, botanik, zooloji, arkeoloji vb. bilimler yönünden gözlemek, incelemek, deney, araştırma ve teknik geziler yapmak amacıyla “doğa laboratuvarı” olarak kullanılan ormanlardır.

Bu ormanlar ilgili birimler tarafından sınırları belli edilerek istenmesi durumunda ayrılır.

- ✓ Ağaç parkı
- ✓ Botanik bahçesi
- ✓ Koleksiyon bahçeleri
- ✓ Eğitim ve Araştırma amaçlı alanlar

Deniz-Bataklık Koruma Zonu

Balık Kartalı Yuvası

Doğal Yaşlı
Orman Alanı

Tarihi Kalıntılar

Batak-Çayırlik

Doruk Ormanı

Nem Alanı

Akarsu Kenarı
Koruma Zonu

Uçurum Dibi
Mesceresi

Kaynak Suyu
Koruma Zonu

Küçük Su Kaynakları
-Gölcükler Kor. Zonu

Titrek Kavak
Yetistirciligi

TRABZON
ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

TORUL
ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

ÖRÜMCEK
ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ

EKOSİSTEM TABANLI
FONKSİYONEL ORMAN AMENAJMAN PLÂNI

1- EKONOMİK FONKSİYON

11- Orman Ürünleri Üretimi Fonksiyonu

1111- En Yüksek Miktarda Yapacak Odun Üretimi İşletme Amacı

A- Ladin+Sarıçam İşletme Sınıfı 2016-2035

2- EKOLOJİK FONKSİYONLAR

21- Doğayı Koruma Fonksiyonu

B- Doğayı Koruma İşletme Sınıfı 2016-2035

C- Gen Koruma Ormanı İşletme Sınıfı 2016-2035

D- Tabiat Parkı İşletme Sınıfı 2016-2035

E- Tabiat Koruma Alanları İşletme Sınıfı 2016-2035

22- Erozyonu Önleme Fonksiyonu

F- Toprak Koruma İşletme Sınıfı 2016-2035

3-SOSYOKÜLTÜREL FONKSİYONLAR

31- Hidrolojik Fonksiyon

G- Kullanma Suyu Koruma İşletme Sınıfı 2016-2035

2 - EKOLOJİK

1 - Doğayı Koruma (Dk)

2 - Erozyonu Önleme (Tk)

3- İklim Koruma (İk)

3- SOSYOKÜLTÜREL

1- Hidrolojik (Sk)

2- Toplum Sağlığı (Ts)

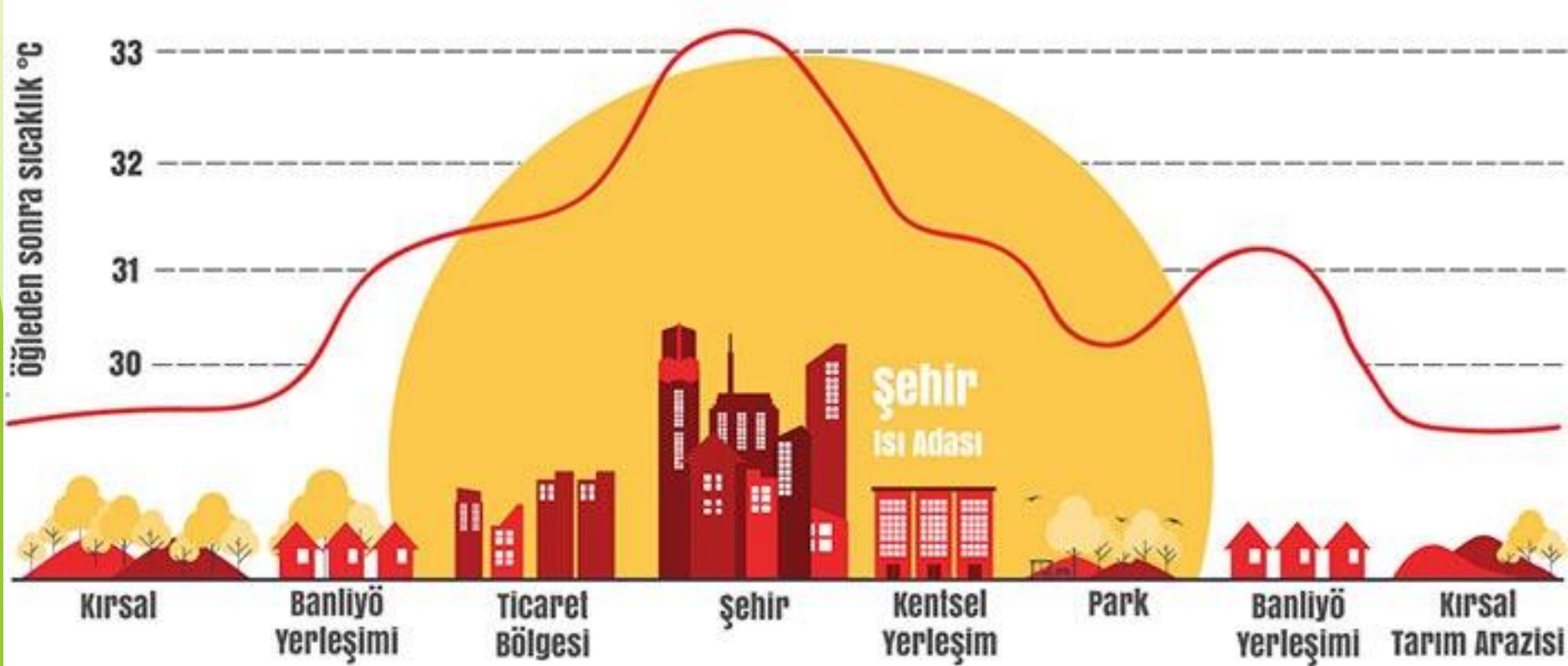
3- Estetik (Es)

4 - Ekoturizm ve Rekreasyon (R)

5 - Ulusal Savunma (Us)

6 - Bilimsel (Ba)

Doğa
Gen
Milli
Muh
Tabia
Tabi
Yaba
Alpin
Doğa
Yetiş
Yüks
Yüks
Tohu
Tohu
Sosy
Su K
Orma
OGM
Biy
Ziya
Çığ
Heye
Taş v
Topr
Sel T
İklim
İçme Suyu
Kullanma S
Su Kaynakl
Gürültü Ön
Hava Kirlili
Şehir Orma
Sağlık Tesis
Estetik Ama
Estetik Gör
Doğa Spor
Rekreasyon
Avlak Alan
Turizm Am
Askeri Tesis
Ulusal Sını
Eğitim ve A
Arboretum,

İğneada: Fonksiyonlar, Ölçüt, Gösterge ve Aktiviteler

Fonksiyonlar	Ölçüt	Gösterge	Silvikültürel Müdahale
Ulusal savunma	Askeri öneme sahip stratejik yerler, yasal mevzuat, topografik yapı	Sinir boyu 500 m. serit	Müdahale yok (izne bağlı)
Longos (Su Basar) Ormanları	Uluslara arası önem düzeyi, yetiştirme ortamı koşulları, mescere kurulumu,	Longos içindeki disbudak mescereleri	Müdahale yok (izne bağlı)
Estetik ve Rekreasyon	Potansiyel değerler, toplum talebi, sosyo-kültürel yapı, tesis imkânları, aktivite takvimi, uzaklık, ana-tali yol, yol genişliği, vejetasyon (karışım, yapraklı, iğneli),	>5 ha <%20 eğim >2 ha kamp alanı Tali yol 60 (30+30) m. serit Ana yol 120 (60+60) m. serit İlçe merkezi etrafı 500 m. serit Köy merkezi etrafı 200 m. serit	Rekreasyon ve ekoturizm faaliyetleri Kus gözlem istasyonları Yol kenarı boyunca tıraslama kesim yok
Ekolojik Etkilenme (Geçiş) Bölgesi	Kritik ekosistemlere bitişik alanlar, ekosistemler arası bağlantı, önemli bitki türleri	Mescere kurulumu Bitişik olma >500 m mesafe	İlimli silvikültür, otlatma planı Tıraslama yok, İdare süresi uzatımı Ölü ve devrik ağaç bırakımı
Kumul-Sahil Kumul Ekosistemleri	Oluşum kaynağı (sahil ve kara kumulu),	Sahil kumul ekosistemi	Müdahale yok (izne bağlı)
Su kenarı ormanları	Dere, nehir, göl, mevsimlik durumu, debi, eğim, sıcaklık, dere tabanı	Derelerde 120 (60+60) m. serit Göl etrafı 500 m. serit	İlimli ya da doğaya uygun silvikültür Tıraslama yok, İdare süresi uzatımı Ölü ve devrik ağaç bırakımı, esik servet bırakımı
Gen koruma ormanı	Uluslara arası önem düzeyi, yasal mevzuat, süksesyon durumu, müdahale durumu, doğallık, yayılım alanı büyüklüğü, şekli	>100 ha Kızılbaş mesceresi Disbudak mesceresi	Müdahale yok (izne bağlı)
Odun üretimi	Yetiştirme ortamı özellikleri, erozyona duyarlılık, kapalılık, odun endüstrisi arzı, taşıma imkânları, teknik işgücü kapasitesi, işletmenin teknik ve idari alt yapısı	Ekolojik ve sosyal fonksiyonlu alanlar dışındaki; mese, karaçam ve gürgeç aslı ağaç türleri koru ve baltalık mescereleri	Son hasılat, ara hasılat, sıklık ve gençlik bakımları Odun dışı orman ürünleri üretimi
Bilimsel Fonksiyon	Araştırma ve eğitim amaçlı	Planatasyonla getirilen orman alanı (Çk, Çz, Çm)	Araştırma amaçları doğrultusunda müdahale
Diğerleri (Enerji hattı)	Yasal mevzuat, toplum talebi, arazi koşulları	30 (15+15) m. serit (enerji hattı)	Tıraslama (enerji hattı boyu)

Camili: Fonksiyonlar, Ölçüt, Gösterge ve Aktiviteler

Fonksiyonlar	Ölçüt	Gösterge	Silvikültürel Müdahale
Odun Ürünleri Üretimi	Yetiştirme ortamı özellikleri, kapallılık, odun endüstrisi arzı, teknik işgücü kapasitesi, işletmenin teknik-idari yapısı	Ekolojik ve sosyal fonksiyonların ağırlıkta olduğu alanlar dışındaki; Kn, L, Kz ve Ks asli ağaç türlerinin oluşturdukları koru meşcereleri	- Son hâsılat, ara hâsılat, sıklık ve gençlik bakımları, devamlı orman uygulamaları, - Odun dışı orman ürünleri üretimi
Orman Ekosistemi İyileştirme	Bozuk meşcereler, Doğal yapısı bozulmuş orman alanları, Gençleştirme çalışmalarının başarısız olduğu alanlar	Bozuk kayın meşcereleri ve Gençleştirme çalışmalarının başarısız olduğu alanlar	- Avlanma planlı ve kontrollü bir şekilde yapılmalı - Bilimsel ve teknik inceleme turları ve halkın ODOÜ kullanımı için bir plan düzenlenmeli
Yüksek Dağ Orman Ekosistemi	Ağaç formu, Ağaç boyu, Ağaç çapı, Kapallılık, Erozyon durumu, Subalpin,	Üst orman zonundaki (1700 m üzeri) bozuk koru, Üst orman zonunda insan tahribiyle oluşmuş çalı ve çayır kuşağı, 2300 meye kadar ağaçlandırmaya konu olabilecek subalpin üst sınırı (Alpin alt sınırı)	İlamlı silvikültürel müdahale, İyileştirme (rehabilitasyon), Doğa ve yaban hayatı gözlemi, Doğa yürüyüşleri (treking), kampçılık ve diğer ekoturizm faaliyetleri
Özellikli Alanlar	Odun dışı orman ürünü, Ekoturizme konu olabilecek bir değer olması (doğal, kültürel ve estetik kaynak değeri)	Arıcılık, Şelale, Nesli tehlike altındaki bitki ve yaban hayvanı türü, Geleneksel yaşam biçimi (yaylacılık, yayla evi, serender, yayla festivalleri vb.),	Kuş gözlem evi ve kulesi, Tarihi Köprü, Gorgit Yaylası, Ziyaretçi merkezi
BÇ Koruma (Doğal Yaşlı Ormanlar)	Yaş, İdare süresi, Çap, Boy, orman parçası (Patch) büyüklüğü	Yaş, Çap ve Boy bakımından doğal yaşlı orman değeri taşıyan Kayın meşcereleri	- Kısmi müdahale özellikle böcek zararı görmüş ağaçlara müdahale etmeli, - Alanda belli oranda dikili kuru ve devrik (ölü) ağaç bırakılmalı
TKA	Yasal Statü	Yasal Statü	Yasal Statü
Ekolojik Etkilenme Bölgesi	Kritik ekosistemlere (Tabiatı Koruma Alanı, Biyolojik Çeşitlilik Açısından Önemli Alanlar) bitişik alanlar, ekosistemler arası bağlantı,	- Meşcere kuruluşu - TKA, önemli habitatlar yahut özellikli alanlara bitişik olma	- İlamlı silvikültür, otlatma planı - Tıraşlama yok, İdare süresi uzatılmalı - Dikili kuru ve devrik (ölü) ağaç bırakılmalı, devamlı orman uygulamaları gerçekleştirilmeli
Ulusal Sınır ve Stratejik Alanlar	Askeri öneme sahip stratejik yerler, yasal mevzuat, topoğrafik yapı	Sınır boyu 500 m (100+400). şerit	Askeri izine bağlı müdahaleler
Su Kenarı Alanları	Akarsu (dere, nehir), göl, mevsimlik durumu, debi, eğim, sıcaklık, dere tabanı	Ana derelerde 200 (100+100) m., şerit, Yan derelerde 100 (50+50)	- İlamlı ya da doğaya uygun silvikültür - Tıraşlama yok, İdare süresi uzatılmalı
Yol, Toprak, Çığ Koruma	Orman yol, Asfalt yol, Stabilize yol, Patika, Eğim	Ana yollarda 200 (100+100) m., şerit Yan yollarda 60 (30+30)	- İlamlı ya da doğaya uygun silvikültür - Tıraşlama yok, İdare süresi uzatılmalı - Meşcerelerde sıklık yüksek tutulmalı

Yalnızçam: Fonksiyonlar, Ölçüt, Gösterge ve Aktiviteler

Fonksiyonlar	Ölçüt	Gösterge	Silvikültürel Müdahale
Odun Ürünleri Üretimi	Yetiştirme ortamı özellikleri, kapalılık, odun endüstrisi arzı, teknik işgücü kapasitesi, işletmenin teknik-idari yapısı	Ekolojik ve sosyal fonksiyonların ağırlıkta olduğu alanlar dışındaki; Sarıçam meşcereleri	- Son hâsılat, ara hâsılat, sıklık ve gençlik bakımları, - Odun dışı orman ürünleri üretimi !
Orman Ekosistemi İyileştirme	Bozuk meşcereler, Doğal yapısı bozulmuş orman alanları, Gençleştirme çalışmalarının başarısız olduğu alanlar, orman parçalanmanın olduğu alanlar	Bozuk Sarıçam meşcereleri , parçalanmış ve 3-5 ha dan küçük alanları birleştirmeye yönelik habitat bağlantıları için ağaçlandırılacak alanlar, gençleştirme çalışmalarının başarısız olduğu alanlar	- Toprak işleme ve ağaçlandırma - Alanın etkin korunması (ör, tel örgü, köy koruyucuları vs)
Yüksek Dağ Orman Ekosistemi (Üst Zonu)	Yükselti, Ağaç formu, Ağaç boyu, Ağaç çapı, artım, Kapalılık, Subalpin,	Üst orman zonundaki (2200 m üzeri) bozuk koru, Üst orman zonunda iantropojenik müdahale ile oluşmuş üst orman kuşağı, alpin zondan 10-80 me alt rakıma doğru olan tampon ya da tehlike zone	İlimli silvikültürel müdahale, İyileştirme (rehabilitasyon), Doğa ve yaban hayatı gözlemi, Doğa yürüyüşleri (treking), kampçılık ve diğer ekoturizm faaliyetleri
BÇ Koruma	ÖKA, ÖBA, hedef türlerin habitat alanları, Yaş, İdare süresi, Çap, Boy, orman parçası (Patch) büyüklüğü	ÖBA, ÖKA, hedef türlerin olduğu alanlar	Öncelikli koruma ve daha sonra kısmi müdahale yapılabilir...
Sosyal Baskılı Alanlar	Köy, mezra, yayla gibi yerleşim yerleri ile hayvan sürülerinin göy yolları, su içme alanları, ot alma (çayır) yerleri	Köy ve mezra gibi büyük yerleşim yerlerinin 1 km etrafı diğer yerleşim yerlerinin 500m etrafı, alt orman kenarlarından ve OT (özellikle otlatma alanları) alanlarından 70 içe olan tampon alan	Müdahale yok, ot alma alanlarına (çayır –me) bitişik alanlarda katılımcılık yaklaşımı ile gençleştirme
Rekreasyon-estetik ve özellikli alanlar	- İlginç oluşumlar, dere (Alabalık ve Kura nehri) kenarlarındaki kanyonumsu yapılar, festival alanları - Ekoturizme konu olabilecek bir değerin olması (doğal, kültürel ve estetik kaynak değeri), Odun dışı orman ürünü,	- Kanyon oluşumları, peri bacaları oluşumları, kayak tesisleri, kamp alanları - Geleneksel yaşam biçimi (yaylacılık, yayla evi, kışkık, nezir, yayla festivalleri vb.), - Arıcılık, Şelale, Nesli tehlike altındaki bitki ve yaban hayvanı türü,	- Müdahale yok, rekreatif etkinlikler var - Kuş gözlem evi ve kulesi, Tarihi Köprü, Gorgit Yaylası, Ziyaretçi merkezi
Su Kenarı Alanları	Akarsu (dere, nehir), göl, mevsimlik durumu, debi, eğim, sıcaklık, dere tabanı	Kura nehrinde 200 (100+100) m., zaman zaman 250mlik şerit, ana derelerde 140 (70+70) ve diğer derelerde 100 (50+50) tampon	- İlimli ya da doğaya uygun silvikültür - Tıraşlama yok; İdare süresi uzatılmalı

This project has received funding from the European Union's Seventh Programme for research and innovation under grant agreement No 311919

Aralık 2014, Bursa, ©EZB